6.9.2022 Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunta

Talousvaliokunnan kuuleminen 7.9.2022

Ajankohtainen energiapolitiikan tilanne Suomessa ja EU:ssa

Fingrid Oyj kiittää tilaisuudesta tulla kuulluksi ajankohtaisesta energiapolitiikan tilanteesta Suomessa ja EU:ssa. Fingrid Oyj lausuu vain tästä asiakohdasta ja toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

Ajankohtainen energiapolitiikan tilanne Suomessa ja EU:ssa

Sähkömarkkinoiden tilanne sekä EU:ssa että Suomessa on kehittynyt syksystä 2021 lähtien poikkeukselliseksi. Maakaasun jo viime syksynä alkanut hinnan nousu ja helmikuun lopulla käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sitä seuranneine EU-pakotteineen ja energiatuonnin loppuminen Venäjältä ovat johtaneet energiakriisiin. Ennen kaikkea maakaasun hinnan nousun seurauksena sähkön hinta yhteisillä eurooppalaisilla sähkömarkkinoilla on noussut moninkertaiseksi aikaisempaan tasoon verrattuna. Tilannetta on pahentanut Ranskan ydinvoimaloiden ongelmat sekä heikko vesitilanne Etelä-Norjassa.

Energiamarkkinoiden ongelmat ovat käynnistäneet pohdinnan toimenpiteistä, joilla markkinoiden toimintaa ja markkinamallia voisi korjata. Fingridin näkemyksen mukaan nopeana toimenpiteenä tulisi selvittää mahdollisuutta **EU:n laajuiseen sähköntuotannossa käytettävän maakaasun hintakattomekanismin tilapäiseen käyttöönottoon**. Maakaasulle asetettava hintakatto todennäköisesti hillitsisi sekä sähkön fyysisen että finanssimarkkinan hintapaineita. Samalla tulisi kuitenkin varmistua, ettei maakaasun hintakatto lisäisi kaasun kulutusta EU:ssa.

Sähkön hinnan voimakkaat vaihtelut ja korkeat hintapiikit tukkusähkömarkkinoilla ovat nostaneet keskusteluun myös sähkön hintakaton käytön korkeiden hintojen leikkaamiseen. Yhteisten eurooppalaisten sähkön vuorokausimarkkinoiden hintakatto perustuu eurooppalaiseen sääntelyyn. Hintakatto on tällä hetkellä 4 000 €/MWh ja sitä korotetaan automaattisesti aina 1 000 €/MWh, kun jollakin Euroopan tarjousalueista hinta nousee 60 %:iin hintakatosta. Vuorokausimarkkinoiden hintakatto on normaaliolosuhteisiin suunniteltu tekninen raja, joka antaa markkinoille signaalin hetkellisestä niukkuudesta. **Fingridin näkemyksen mukaan automaattisesta vuorokausimarkkinoiden korotusmekanismista tulisi luopua vähintään tilapäisesti**, sillä tulevana talvena uhkana ovat tarjonnan poikkeuksellisesta niukkuudesta johtuen toistuvat hintakattojen korotukset, jotka voivat johtaa sähkön kuluttajien kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin.

Fingrid on julkaissut ensimmäisen arvion sähkön riittävyydestä tulevana talvena (ks. kalvokuva). Sota Euroopassa ja energiamarkkinoiden poikkeuksellinen tilanne ovat lisänneet sähkön saatavuuteen liittyviä epävarmuuksia. Poikkeuksellinen tilanne sähkömarkkinoilla aiheuttaa merkittäviä epävarmuuksia talven sähkön riittävyyden

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

arviointiin. Sähkön ja sähköntuotannossa käytettävän maakaasun tuonnin päättyminen Venäjältä ovat heikentäneet edelleen tilannetta Suomessa verrattuna edellisiin talviin. Muita sähkön riittävyyteen vaikuttavia tekijöitä ovat Olkiluoto 3 ydinvoimalan käyttöönoton aikataulu, tuontimahdollisuudet Ruotsista ja Virosta sekä käytössä olevien merkittävien kotimaisten voimalaitosten tai sähkönsiirtoyhteyksien vikaantumiset sekä voimalaitospolttoaineiden, etenkin maakaasun, saatavuusongelmat. Tuulivoimakapasiteetin nopea kasvu parantaa osaltaan sähkön saatavuutta Suomessa, mutta tuulivoiman vaikutus sähkön riittävyyteen määräytyy tuuliolosuhteista. Tuulivoimakapasiteettia arvioidaan olevan vuoden 2022 loppuun mennessä täydessä tuotannossa noin 5 000 megawattia. **Energiansäästöllä ja sähkön käytön ajoittamisella on merkittävä vaikutus sähkön riittävyyteen**. Olisi hyvä, että nyt tehtävät kulutusjoustoratkaisut jäävät pysyviksi käytännöiksi. Sähkön hintavaihtelu ei ole katoamassa mihinkään, vaikka energiakriisi aikanaan hellittää.

Fingrid päivittää arviotaan sähkön riittävyydestä tilannekuvan muuttuessa.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj

Jukka Ruusunen
Toimitusjohtaja

Liitteet Fingrid Oyj:n kalvot

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi